

„Edinost“

Izaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročilna zbirka:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12
za štiri leta 6
za en mesec 2 kroni

»Zročno je plačevati naprej. Na naročilo brez priložne naročilnice se aprava ne sprejme.

»V tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 svč.); v Trstu pa po 8 stotink (4 svč.).

Telefon št. 570.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

»Se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upraviteljsko. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upraviteljsko, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Nainzila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Mi vstajamo!

Z Dunaja, 16. nov. 1901.

Gospod urednik! Žal Vam je lahko, da niste pohiteli dne 13. t. m. na Dunaj na vseslovenski shod! Morda Vam že srebrne nitke prepregajo lase — če Vam jih je še kaj pustila na glavi »življenja peza«; bili ste tako-le že na marsikakem slovanskem shodu, tudi navdušenih Ciceronov ste že nemara obilo čuli, saj živite v kraju, kjer je vročekrvnost doma, — ali tako impozantnega, ganljivega sestanka le še niste videli!

Takoj, ko se je rektor dunajske univerze izvozil iz neljube mu zagate ter deputaciji slovanskih visokošolcev izjavil, da se sme sklicati zaželjeni shod za slov. vseučilišče kakor občni zbor katerega slovanskih akad. društev, nadela si je to častno nalogo vrla »Slovenija«. Mej dijaštvom se je vnela živahna agitacija za udeležbo — prav za prav niti ne agitacija, temveč samo povprašanje: kedaj in kje?!

Navdušenje je bilo toliko, da je bila dvorana do polovice napolnjena že pol ure pred določenim začetkom zborovanja; ob 4. uri sem se pa že bal, da zlezejo stene narazen, tako natlačen — dobeseda, prosim — je bil prostor. In stali smo drug ob drugim: Slovenci, Hrvatje, Srbi, Bolgari, Čehi, Poljaki, Malorusi in Rusi, da, gospod urednik, »slovenski liberalci« se je tiščal slovenskega »klerikalca«, Hrvat Srba, Poljak Malorusa in Rusa. — Čudesa se le godé — kaj?!

In moje misli so uhajale tiste trenutke čez cesto v avstrijski parlament — ki stoji baš vis-à-vis kat. rezurzi, kjer smo zborovali — tje v poslansko zbornico. Kakó komodna, zračna praznosta se navadno razprostira tam ob sejah! Na skrajni desni na pr. dela račune svojega obsežnega gospodarstva velemožen gost; tam sestavlja dolgi in suhi poslanec poročilo za »Slovenca«; tu čita debelonosni izrealec horzijsko poročilo: zdaj se mu obraz razširja v smehljajočo polno luna, zdaj se mu zožuje v srđit zadnji kraje; tu obuja spomine svoje prošlosti dolgoglavni Pernerstorfer, ko je tudi on stopal za nemško-narodno zastavo, ali kolo časa ga je vrglo v družbo rdeče internacionale; ne daleč od njega na

skrajni levi spava spanje brezskrbnega dobrorejeni II. podžupan dunajski; tu sanja o Walhali in devicah, ki mu dojdejo naproti, bujnolasati Wolff, tam piše mlad poslanec vse-nemško pisemce svoji Kunigundi... Za Boga, kaj pa ta gruča?! Kar 12 mož se je sestalo okoli nekega poslanca, katerega ustnici kažejo, da se »poteguje« za koristi svojih voliev. Da, to je govornik, in okolu njega poslanska zbornica, kar cel ducat — prosim! Vsakih 15 minut iz vrste poslušalcev zapspani mejklici: »Richtig«, »Bravo«, »So ist es... Tam na tribuni pa gleda na uro dolgočasni predsednik, želé si iz dna svojega patrijotičnega srca trenutka, ko bo mogel izreči besede: »Zaključujem sejo. Prihodnja seja...« Doli pod njim se naslanja in globoko vzdreha cesarsko-bradati sivi Wittek, le zdajpazdaj mu prihaja tihotapskih korakov delat družbo njega ekselenc vseh Njegovih ekselenc, plešasti in lokavo-oki Körber; tik mimo njiju se šeta s zlato verižico okolu vratu in majhno čepico na glavi ponosen prelat... Sicer pa vlada idiličen mir v — kovačnici zakonov. Ostanek, 90% samo, se spreha po koridorih, posedeva v buffet-u, pritiska kljuko po kuloarjih, se zabava po kavarnah, restavracijah, hôtelih — in snuje načrte, kako bi se postavilo še jedno poslopje v bližini parlamenta za udobnost in komoditeto »ljudskih« zastopnikov... Grof z belo lilijo je pozvonil. »Los von Rom«, »Heil«, zakriči vzdramljeni Wolf, mislé, da je začul zvonec v katoliški cerkvi.

Meni pa je pretrgal te misli predsednik »Slovenije«, odvarjajoči občni zbor.

Vse je vtihnilo kakor bi odrezal. Vseh oči zró nepremično na oder, kjer nastopa govornik za govornikom, in slušni organi vseh napeto vsprejemajo prepričevalne besede, ki vró iz prsij mladih mož, vnetih za blagor in napredek naroda. Osobito krepke, tehtne, zbrane besede prvega, velenadarjenega govornika visokega čela, segajo globoko v srce. Hrvat za Slovence, Srb za Hrvatom, Čeh za Srbom, Poljak za Čehom — se vrstijo za govorniško mizo. Jeden njih je posebno drastično slikal razmerje vladajočih in tlačanih narodov v Avstro-Hungariji. Vsaki njegov izrek je bil bomba mej poslušalec. Gromovito, frenetično se mu je ploskalo, in po do-

vršeni nalogi so ga v dvorani visoko dvignili na rame. Konstatiral je na pr., da imajo Madžeri po priliki iste pravice do Reke kakor Turčini do Budimpešte...

Kaj naj rečem k govorom poslancev?

Vsi trije češki govorniki so nam zagotovili krepko podporo v tej naši akciji in v vsem našem stremljenju po viši kulturi. Dr. Ferjančič je mirno, stvarno dokazal upravičenost naših zahtev. Njegove besede so možke, resne, ki vplivajo globoko.

Posl. Povše je govoril uprav mladeniškonavdušeno. In zadnji govornik Vaš, neumorni primorski sobojevnik, Vekoslav Spinčić, nam je zaigral mojsterski finale. Tako govori oni, ki živi v krutem boju, s krutimi sovražniki, ki je veliko prestal v tem boju! Tako govori oni, ki je pripravljeno vse žrtvovati, da se odbijejo sovražni napadi! Njegov zvoneči glas, njegove geste, njegove oči, njegove roke — vse, vse je moško govorilo in bodrilo:

Bratje, Slovani, nevstrašeno v boj! Govoru je sledilo frenetično, brezkončno ploskanje. mahanje z rokami, klobuki in robei. Ta nastop nar. zastopnika in voditelja g. Spinčića ostane neizbrisen v spominu vseh udeležnikov.

Navdušeno in jednoglasno smo odobrili protest, spomenico in resolucije ter se pripravljali za odhod. Ločitev nam je bila sila težka. Saj pa tudi tega sestanka ni vsaki teden, niti vsaki mesec, ni vsako leto ne... In peli smo kakor odhodnice himno za himno slovanskih narodov: »Hej Slovani«, »Ljepa naša domovina«, »Šumi Marica«, »Kde domov moj«, »Onamo, onamo« in druge. Oblizani in ofrakani markerji so že prerivali mize za poznejše »solidnejše« goste, mi pa smo še vedno stali v velikih gručah in peli, dasi nam je pot tekela od neznozne vročine: »Onamo, onamo za brda...«

Gospod urednik! Pripominjam, da to ni bil zabaven shod, da se slovansko-bratoljubje ni javljalo tu samo pri ponečem vinu. Zato bo pa tudi držala ta vez, ki smo si jo prisegli. Danes dvigamo bojni meč za Slovence, jutri ga bomo morda za Čeha, pojutrajšnjim za Malorusa. In taka vzajemnost ni nemogoča, ni utopijska, ampak jej je možno dati realno lice, — kakor smo dunajski slovanski visoko-

šolci v kratkem času dvakrat dokazali. Zato pa, o primorski Slovenci: naprej v boju za naše osvobojenje, za naš jezik, za našo posest, za našo prosveto! Nevstrašeno, brezobzirno naprej v tem boju! Naj Vam ne jemlje poguma kaka malenkostna prevara! Za Vami je slovanska akademična mladina, za Vami so vsi slovanski avstr. narodi! Čuvajte bliser naš, slovansko Adrijo!

Vam pa, g. urednik, kličem: Na svidenje o — otvoritvi slovenske univerze v beli Ljubljani!

Z.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 19. novembra 1901

O položaju. Položaj v parlamentu je, kakor se sodi splošno, najkritičnejši. Cesar je vsprejel včeraj v avdijenci par poslancev, katerim je izjavil svoje nezadovoljstvo na delovanju — recte nedelovanju zbornice poslancev. Prvemu podpredsedniku poslanske zbornice, prof. Kaiserju, je bil že govoril cesar o preuredbi opravljalca. Isto je ponavljal tudi poljskemu poslancu vit. Gnievoszu, kateremu je tudi izrekel svoje obžalovanje, da delo v zbornici noče nikakor napredovati. Poslanec Gnievosz je odgovoril, da je tudi poljski klub prišel delovati na to, da bi se spremenil opravljalnik, ne more pa vedeti, kakov vseh bo imelo to. Vsaki posamični poslanec da ima pač najboljšo voljo, da bi se delalo, kadar pa so vsi skupaj, ne stori se nič. Cesar da je odgovoril na to: »Das ist feige!« (To je strahopetstvo!) Maloruskemu poslancu baronu Vasilku je cesar dejal: »Tako je nemogoče nadaljevati; to je obupno! Zdi se mi, da mnogim poslancem manjkata dobra volja in pogum!«

Parlamentarni krogi menijo, da je cesar s temi izjavami dal vladi zaupnico, zbornici pa nezaupnico. Iz tega bi bilo sklepati, da se cesar, ako bo stal pred alternativno: ali odpustiti Koerberjevo ministerstvo, ali pa razpustiti zbornico, odloči za slednje ter da bo žrtvoval zbornico dr. Koerberjevemu kabinetu na ljubo. Cesar bi torej sedaj že v drugič odredil razpuščenje parlamenta dru. Koerberja na ljubo. To bi značilo, da dr.

PODLISTEK

Za dežjem solnce sije.

— Povest iz prejšnjih stoletij; prevel Bukovič. —

Nekoliko trenutkov se je zdelo kakor da je obnemogla, da je po silnih erupcijah čustev začela nastopati reakcija — kakor da se slednjič, uvidevša, da jej ni pomoči, hoče udati resignaciji... Ali bila je mlado bitje polno življenja, ki hoče živeti. Zato je kmalu zopet zavrelo v njej kakor v vulkanu; po gledom, polnim neopisnega zaničevanja, je bolj izbruhnila, nego govorila:

— Ne dotikajte se me se svojo zločinsko roko! Ako se še enkrat drznete govoriti mi o svoji »ljubezni«, vam dokazem, česa je zmožna ženska v svoji nesreči in v svojem obupu...

Ta energija mu je nekoliko imponirala in malec osupnil je in — obmolknil.

Voz je drdral enakomerno dalje. Če je le bilo možno, so se izogibali glavni cesti. Na postajah, kjer je trebalo menjati konje, se marki niti ganil ni od Lavre. Vrata kočije so bila vedno zaprta. Hrano so prinašali v kočijo... Lavra se je sicer branila kaj vsprejeti od človeka, ki je prinesel nad njo toliko gorja, ali slednjič je narava uveljavila svoje zahteve in je zahtevala svoj tribut... Lakota je hud, neizprosni gost... Radovednim ljudem, kjer so krmili ali menjavali konje, so poja-

šnjevali, da v kočiji vozijo blaznega človeka, katerega morajo strogo čuvati, ker sicer bi se lahko dogodila nesreča.

Od postaje do postaje, v neprestani enakomerni vožnji, so slednjič dospeli do italijansko-francoske meje, potem pa preko francoske zemlje v blesteči Babilon, kjer vlada kraljica mod. v — lahko- in veselo-živi Pariz!

V palači markija so jej v ozadju odkazali stan z vsem možnim komfortom. Ničesa jej ni manjkalo za udobnost življenja, — v kolikor je udobnost možna med 4 stenami. Ali udobnost in komfort če ne pomenjata sreče in zadovoljnosti. Tudi v najluksuznejem budoarju lahko bidejo nesrečna arca, tudi v blestečih dvorinah s svitlimi parketami, dragocenimi preprogami, zlatimi svetilkami, orjaškimi zreali, portijerami iz damasta z arabeskami in bogatimi risarijami: v vsem tem sijaju in blesku je lahko tudi dom nesreče... obupa.

In srce Lavrino je bilo polno žalosti, polno žgoče bóli, polno obupa. Kakor je so-vražila markija, kakor se stresala v strahu, da bi se jej bližal, vendar se je zgrozila, ko so jej povedali, da je zopet odpotoval ter da se povrne zopet še le v par tednih. Torej par tednov bo morala trpeti dalje v tem groznem dušnem razpoloženju v svoji blesteči — ječi! Par tednov bo morala čakati, da jej bo zopet možno obnoviti poskus, da v sre-

markija vendar vzbudi čut usmiljenja do nje... Da, zopet hoče poskusiti z milimi, kopernečimi prošnjami, na kolena se hoče vreči pred-nj, rotiiti ga in zaklinjati, naj ima usmiljenje do nje očeta in naj poravna ta zločin, ki ga je izvršil na njej, na sreči jedne nedolžne rodbine... Takoj, takoj, bi se hotela zopet ponižati... ali njega ni. Zato se je zgrozila na vesti, da je odpotoval... Torej še par tednov bo morala nositi to gorjé, bo morala trpeti najhuje duševne bolečine, jej bo razjedala srce misel na zapuščenega očeta in na njega... Edvarda. Še par tednov bo morala trpeti v tej svoji luksurijozno opremljeni ječi... Še par tednov — v njenem položaju cela večnost...

Kajti to je vedela, da jo je obdal od ljudij, ki strogo pazijo nanjo in da bi bila misel na beg — blazna!

Zastonj je onega usodnega dne stara dekla v Rodrigovi hiši pričakovala Lavre. Vedela je, da je devojka odšla na vrt, ali nazaj je le ni hotelo biti... Stari in zvesti družabnici se je to sicer čudno zdelo in nekoliko vznemirjena je bila, ali na to vendar niti mislila ni, da bi se bila deklici dogodila kaka nesreča... Slednjič je dekla vendar pohitela na vrt, da se uveri, čemu neki da se Lavra toliko časa mudi?! Ko pa je prišla v lopo, ne da bi zazrla Lavro, kakor da jo je nekaj pomrazilo po vsem životu in spreletala jo je

slutnja, da se je moralo zgoditi nekaj hudega. Ali na najhuje, kar se je res zgodilo, vendar še ni mislila. V skrajnem razburjenju je začela hitati po stezicah in poteh vrta... Klicala je in klicala, a od nikjer ga ni bilo odziva... Potem je bežala zopet v hišo v nadi, da se je Lavra med tem od kje drugje povrnila domov. Ni je bilo... tudi ta nada jo je prevarila. Prišli pa so hlapeci iz gozla. Začuvši sporočilo stare, razburjene dekle, se nemudoma odhiteli vsaki na svojo stran v okolico, da-li ne najdejo kake sledi po Lavri. Iskali so, hitali — zastonj. In vračali so se domov eden za drugim vsi z enakimi sporočili o popolnem nevspehu svojega prizadevanja. Čakali so do večera, ugibaje to in ono, in vedno nadejaje se. Kakor se potapljačji steza po vsaki bilki, tako so si skušali z raznim razlaganjem tolmačiti Lavrino odsotnost, četudi je bilo to razlaganje očividno neverjetno, nezmiselno. Tako so ugibali tudi n. pr., da je Lavra morda šla za očetom in Edvardom v mesto.

Prebili so hudo noč v neopisnih skrbih. Stara dekla je plakala, vila roki, molila. Vsaki hip so poslušali napetimi ušesi, da-li ne bi začeli morda kakov šum, korake, kako znamenje, da se bliža hiši živo bitje... Nič, nič... nič ni motilo nočne tišine. Strašna je bila ta tišina.

Napočil je naslednji dan, o Lavri pa nobenega znamenja! (Pride še.)

Koerber uživa veliko zaupanje na najvišem mestu.

Summa summarum: vsa znamenja ne dopuščajo nobenega dvoma več, da je stiska dospela na vrhunce. Ni nam do tega, da bi tu kontrolirali, glede na nje verjetnost, vest, da je krona že odločila: raje žrtvovati parlament, nego pa Körberjevo vlado; no, verjeti hočemo, da je temu res tako, da so stvari ubrale smer naravnost usodno za parlament. In kaj izhaja iz tega? Nič drugega, nego da so se grozno motili vsi oni, ki so bili svetovalci krone od padea ministerstva Thunovega sem! Oni morajo odgovorjati, ker so vsa akcije, vse dalekosežne obljube kroni — zlasti pa obljubo, da sanirajo razmere v parlamentu — oprli v glavnem na dve premisi, ki pa sti bili že a priori do temelja krivi, kakor evidentno kaže sedanje stanje stvari. Govorili so, da le dvojnega treba, pa bo vse dobro: odpraviti jezikovne naredbe, da se potolažijo Nemci in pa razbiti prejšnjo večino, ki da je kamen ovire za delovanje v parlamentu!

Zgodilo se je jedno in drugo — Clary je odpravil jezikovne naredbe in znani pomagalec v vsaki sili, Poljak vitez Jaworski, je na zavraten način razbil prejšnjo večino.

In kako je danes?! Tako, da mora že krona posezati vmes in izjavlja naravnost, da tako ne moremo več dalje. Nemci niso ni za znamenje spravljivejši nasproti Čehom, pač pa so Čehi v vse drugačni dispoziciji, nego so bili pred usodnim činom grofa Claryja. Bilanca vse rešilne akcije od padea grofa Thuna sem je torej ta, da na jedno stran se ni nič zboljšalo, na drugo pa mnogo poslabšalo!

Seveda si na nemški strani krčevito prizadevajo, da bi na Čeha zvalili vso krivdo in da bi jim pritisnili pečat nemirnih sosedov, ki nočejo pa nočejo v miru živeti se svojimi krotkimi nemškimi sosedji. Če si hočeš ustvariti le malo pojma, kako izgleda v resnici ta nemška krotkost in spravljivost, treba ti le prečitati poročilo o protestnem shodu Nemcev, ki je bil dne 17. t. m. v Olomucah. Tam je posl. Primavesi naravnost izjavil, da priznanju zahtevam Čehov od strani vlade bi, za petami sledila — nemška obstrukcija! In posl. Chiari je izjavil, da, čim bi ugodili zahtevi Čehov po univerzi v Brnu — in baš ta zahteva je od strani Čehov conditio sine qua non — bo to za Nemce napoved vojne in oni bi brez vsakega premišljevanja stopili zopet v obstrukcijo!!

Od kje grozi torej nevarnost parlamentu?! Kdo grozi z obstrukcijo, ako bi vlada storila najmanjšo stvar, da pomiri Čeha!! Sedaj se govori zopet mnogo o še enkratnem zadnjem poskusu v dosego premirja med Nemci in Čehi s pomočjo skupnih konferenc. »Neue Freie Presse« se zviija v jednom celem članku, da bi v čim lepši luči pokazala nemško spravljivost in izjavlja, da so Nemci pripravljani tudi za »žrtev«, ali v jedno da se morajo Čehi obvezati, sicer bi bil neuspeh konferenc že v naprej zagotovljen, v to namreč, da ne bodo stali nikakih narodnih zahtev! Potem bi morda tudi Nemci — v božjem imenu — zapostavili svoje narodne zahteve. Ali ste jih čuli — dobre duše!! Njim je lahko govoriti: ne bomo zahtevali nič, ko imajo že vse! Saj je tudi licea, ko je bila siva vsega, šla tja v kurnik propovedovat kokošim — zmernost!

Nemci so bili tisti, ki so izsilili od Claryjeve vlade, da je Čehom iztrgala mrvice prava, a kdor je napravil krivico, ta naj jo tudi poravnaj! Zahtevati pa od onega, ki je pretrpel krivico, naj kar krivičniku poseže v roko, — jednostavno pozabivši na to, kar se je zgodilo in vrhu tega še vsprejemši obvezo, da ne bo ničesar več zahteval — to je zahteva, ki meji že na impertinenco!!

Preveč se je nakupičilo krivice; preprekerno je postalo položnje Slovanov v državi; nevarnost za njihove življenske interese je postala akutna, tako, da jim sleherni trenotek neopravičene zaupljivosti more donesti škodo, nepopravljive za vse bodočnost — preveč preveč je vsega tega, da bi se smeli dati tolažiti z daljnjo bodočnostjo.

Tudi ob najboljši volji bi mi Slovani ne smeli zaupati sedanji vladi, ki je z vsemi svojimi dosedanjimi dejanji pravico do svoje ekzistence malone identificirala z aspiracijami Nemcev! Do teh naj se sedaj obrne gosp. Körber, nanje naj apelira, oni naj odnehajo od svoje poželjivosti po hegemoniji, pa nastopijo kmalu redni parlamentarni odnošaji! Mi dvomimo sicer, da bi Körber imel toliko

državniške zmožnosti, da bi se mu posrečilo — in to vkljub vsem velikim simpatijam, ki jih po pravici uživa med vsemi Nemci, in če bi tudi imel volje v to — da bi ublažil nenasišljivost svojih ljubljencev — ali zanimivo bi bilo vendar videti ta poskus. Potem bi bilo vsaj eklatantno, od kje grozi nevarnost našemu parlamentu?! To bi zahtevala tudi najjednostavnejša pravičnost! Skrajna krivičnost pa je, ako se jednako zahteva od Slovanov in Nemcev, naj zapostavijo svoje narodne zahteve! Predno je smeti staviti tako zahtevo, mora biti izpolnjen jeden glavni pogoj. In ta bi bil: če hočejo, da bodo v časih potrebe vsienako zapostavljali svoje zahteve, morajo poskrbeti, da bo tudi mera uživanja pravic povsod jednaka!

Iz proračunskega odseka. V večerajšnji seji proračunskega odseka so nadaljevali podrobno debato o proračunu ministerstva za trgovino. Baron Malfatti je očital vladi, da se o sklepanju trgovinskih pogodb ni ozirala na koristi trentinskih vinogradnikov in svilorejcev, vsled česar se je zmanjšalo narodno imetje italijanskega prebivalstva v Trentinu.

Trgovinski minister, baron Call, je, odgovarjaje na neko vprašanje posl. Vukovića, izjavil, da bo skrbel za to, da se trgovinski odnošaji z Albanijo ohranijo in da se bodo razvijali; vlada se pogaja s parobrodno družbo dubrovniško v to, da bi ista — proti primerni podpori od strani države — pričela redno parobrodno plovo z Albanijo. Istotako bo skrbel tudi za rednejšo plovo avstrijskih ladij po reki Bojana. Minister Call je slednjič tudi obljubil, da se stori potrebno v rešitev svilorejev.

Odsek je na to odobril vse ostale točke proračuna trgovinskega ministerstva ter (brez razprave) točki »cesarski dvor« in »kabinetna pisarna«.

Prihodnja seja bo v sredo.

Aneksija Bosne in Hercegovine. Te dni je tukajšnji »Avanti« prinesel dopis iz Zagreba, ki zaslučuje, da mu posvetimo nekoliko pozornosti. Dopisnik razvija v glavnem sledeče misli:

Po nepričakovano došlem razpuščenju hrvatskega sabora ter po naglici, s katero so bile izvedene nove volitve, sodi tukajšnje javno menenje, da se pripravljajo važni politični dogodki. Razširjajo se med drugim vesti o aneksiji Bosne in Hercegovine po Avstro-Ogrski. Nikdo ne more sicer pojasniti, od kje da prav za prav prihajajo te vesti, ali zatrujejo se odločno in od več strani. Razun tega se govori tudi, da minister Kallay odstopi, naslednik da mu bo sedanji hrvatski ban, grof Hedervary, a civilnim »adlatusom« za Bosno-Hercegovino da bo imenovan sekijski predstojnik Krajčević. Nihče ne more sicer pozitivno potrditi teh vesti, ali dejstvo je, da jih od vladne strani še niso dementalirali. Tudi dejstvu, da se je veliki župan grof Pejačević odpovedal svojemu mestu in se dal voliti v sabor, pripisujejo politično važnost in sklepajo, da bo isti imenovan hrvatskim banom. Nezaslišani pritisk vlade o zadnjih volitvah si razlagajo tu z željo viših činiteljev, da bi bil novi sabor brez vsake opozicije radi tega, da bi mogel uspešno delovati za priklapljenje Bosne in Hercegovine. In še nekaj je zelo simptomatičnega na vsej stvari; namreč to, da trije najuglednejši členov opozicije niso kandidirali v sabor, iz česar se sklepa, da isti niso ni za, ni proti priklapljenju Bosne in Hercegovine.

Dopisniku »Avantija« pa pripominja k vsem tem vestem: Vprašanje o priklapljenju Bosne in Hercegovine še ni zrelo, četudi avstrijska diplomacija smatra aneksijo kakor da je že dovršen čin.

Brez Rusije in brez neizogibnih komplikacij, spojenih s prelivanjem krvi, ni mogoče resno govoriti o takem dogodku.

Razun Rusije, ki je odkritosrečna zaščitnica Srbov, računati treba tudi se Srbijo in Črnogoro, čijih slavni junaki so prelivali svojo dragoceno krv za osvobojenje in ujedinenje svojih bratov v okupiranih deželah; in ti dve deželi (Bosna in Hercegovina) se boste morali — zbok svojih politično-verskih tendenc, ki so tesno združene se srbsko-črnogorskimi aspiracijami — »volens nolens« priklapiti Srbiji ali Črnogori, nikoli pa Hrvataki.

To prinašamo po dopisniku »Avantije« iz Zagreba — po dolžnosti kronistov in po pravilu: relata refero!

Tržaške vesti.

Nezaslišano! Zadnjič smo poročali, da so na magistratnem uradu zagotovljali, da prošnja za podeljenje domovinstva ne treba prilagati krstnih listov.

Danes pa imamo v rokah magistratov odlok, s katerim je isti zavrnil neko laški pisano prošnjo z opazko, da mora stranka popolniti prošnjo pridodavši — krstni list!!

Ni-li to nezaslišano, kar počenjajo gospodta na magistratu z revnim ljudstvom?! Ali ni tu res nikogar, ki bi zapovedal magistratu, naj se ne igra tako z resnimi stvarmi in z našim ljudstvom — ljudstvom, ki bi moralo imeti svoje pravice v — Avstriji! Po takem moramo že zopet vnovič opozarjati prosilce za podeljenje domovinstva, naj si vsakako preskrbe krstne liste!

O čem govori in o čem ne govori. (Dopis iz Trsta). Gospod urednik! Že v soboto, ko sem prečital dopis onega tržaškega Slovence v »Slovenskem Narodu« (jaz sem imel namreč nenavadno srečo, da sem ta dopis že v soboto čital), srbelo me je v prstih, da napišem par vrstic odgovora, a ker sem bil prepričan, da sami obračunate z »Nar.« dopisnikom, nisem vam hotel usiljevati svojega menjenja. Sedaj pa, ko ste Vi že povedali svojo, dovolite tudi meni blagohotno nekoliko prostora. Dopisnik hvali nekdanje čase in pravi, da je sedanje vodstvo tržaških Slovencev temeljito zavozilo.

V podkreplje svoje trditve navedel je dopisnik med drugim »dokazi«, katere ste mu večeraj temeljito porušili, tudi tega, da smo tržaški Slovenci izgubili jeden okoličanski mandat (piše »okoliški«, kar vzbuja sum, da dopisnik ni iz Trsta, ker tukaj se ne rabi nikoli izraz »okoliški«, temveč vedno le »okoličanski«). Iz tega bi se dalo trditi, da so imeli Slovenci dotlej, ko je nastopilo sedanje »vodstvo«, vedno vseh 6 mandatov okolice v svojih rokah; pa ravno to ni res.

Slovenci smo imeli sploh samo **jedenkrat** vseh 6 mandatov, a to ni bilo Bog ve kedaj, temveč v zadnjem zasedanju! Prej pa je bilo o vsakih volitvah izvoljenih v okolici po jeden ali več laških kandidatov in sicer izmenoma v vseh okoličanskih okrajih, razun v tretjem in menda v šestem okraju — kjer pa je bila tudi večkrat velika nevarnost. Tako je enkrat g. vitez Nabergoj v tem okraju zmagal le za — če se ne motim — 4 glase relativne večine proti dvema protinarodnima kandidatom. 1., 2., 4. in 5. okraj, vsi so že imeli po jedenkrat ali večkrat laškega zastopnika v mestnem svetu oziroma v deželnem zboru, kar prihaja posebno od tedi, da v teh središnih bojih večkrat odločajo nenadni epizodični momenti. Ako torej »Narodov« dopisnik govori o kaki izgubi mandata, je to jednostavno nezmislno. Tudi to da je bil o zadnjih volitvah v mestni svet tržaški v prvem okraju izvoljen laški kandidat, so zakrivali taki epizodični momenti, katere ni moglo vodstvo preprečiti in ki so bili svoječasno dovolj pojašnjeni v »Edinosti« in sicer v polemiki s »Slovencom«. Da je bila izvolitev laškega kandidata v prvem okraju res le epizoda, to dokazuje tudi fakt, da je o letošnjih državnozbornih volitvah (ki so se vršile, kakor znano, po volitvah v mestni svet, oziroma dež. zbor tržaški) dr. Rybář dobil za 5. kurijo in v 3. kolegiju največ glasov ravno v istem prvem okoličanskem okraju, ki je nekoliko mesecev pred izvolil laškega kandidata Banellija.

Dopisniku »Slov. Naroda«, ki je tako dobro poučen o naših razmerah, je to gotovo dobro znano! Zakaj ni pisal o tem? Muri pa so se prejšnje neugodne občinske volitve I. okraja vršile pod sedajšnjim »novim«, a pozneje državnozbornske ugodne volitve pod »stari« vodstvom?! Taka kronologija bi bila sicer v nasprotstvu z zdravim človeškim razumom, ali menda vendar še dovolj dobra za one, ki na vsaki način hočejo konstruirati za tožbe na adresu ničvredne politike tržaške.

Dopisnik namiguje tudi o mnogih Tržačanah, ki soglašajo s spisavo »Slov. Naroda« ter obojajo nastop dr. Rybářa na zadnjem občnem zboru pol. društva »Edinost« v Barkovljah. Jaz sem videl na tem shodu skoraj vse odličnejše slovenske narodnjake iz Trsta in okolice, ki stoje vselej v prvih vrstah v narodnih bojih in zdi se mi zares jako čudno, da ni bilo nijednega, ki bi bil dru. Rybářu zabrusil svoj anathema! Pač pa se spominjam, da je bilo najglasnejše pritrdjevanje Rybářu baš tedaj, ko je govoril o domačem

prepiru. Torej, kje so tiste falange tržaških Slovencev — mrzili tako, kakor jih mrzi oni, ki je pisal omenjeni dopis v »Slovenski Narod«?

Imel bi omeniti še marsikaj, a ker se mi je za danes preveč raztegnilo, se oglasim morda še enkrat.

Tržačan.

Zaslugi priznanje! Pod tem naslovom smo prejeli in objavljamo:

Obiskal sem prijatelja pri sv. Savi. O tej priliki sem si ogledal vse dele tamošnje mineralne rafinerije. Ugajalo mi je vse prav dobro. Ljubezni ravnatelj rafinerije nam je z največjo uljudnostjo razkazoval vse interesantne objekte. Vse me je zanimalo največ meri. Posebno pa me je vzradostilo, ko smo prišli v kuhinjo za delavec. To je zračen, svitel in prostoren lokal, v katerem more obedovati hkratu do 160 delavcev. To je prvi dom saage in delavci se čutijo kakor doma.

Gospod vodja Drasch nam je dal pokusiti juho in prikuho. Verujte mi, gospod urednik, da naš delavec ne bi dobil boljše jedi v nobeni onih krčem v mestu, v katere zahaja navadno. Jaz sem se kar čudil, kako je možno za 19 nvč. prirediti tako kosilo. Gospod vodja nam je povedal, da vsaki uslužbenec dobiva opoludne skledo juhe, veliko poreijo prav dobrega mesa in dve prikuhi, hlebec kruha, in osminko dalmatinskega pristnega vina. In to vse za 19 nvč.

Ta po vodju uvedeni zistem naj bi posnemali tudi drugi instituti tržaški! Kaka dobrotja je to za naše težake! Koliko si prigranijo uboge žene s tem, da jim ne treba skrbeti za moža, nositi mu večjih po celo uro hoda in tratiti toliko časa, puščati doma vse v nemar — gospodinjstvo in deco! Vse to, da donajajo možu mrzlo kosilo.

Zato pa je tudi gospod ravnatelj priljubljen pri svojih delavcih. On je izposloval, da zavod plačuje kuharja, dve dekli ter donaja še za kuhinjo po 4000 kron na leto! Sedaj že umejemo nekoliko, kako je možno za 19 nvč. dajati tako dobro kosilo.

Da, da, to se pravi lajšati delavcem položaj! Mineralna rafinerija pri sv. Savi naj bi bila drugim podjetjem v izgled!

Resnicoljub.

Kazino državnih uradnikov v Trstu. Dne 15. t. m. je imelo to društvo občni zbor, na katerem se je med drugim vsprejel tudi predlog g. prof. Julija pl. Kleinmayrja naj se § 4. društvenih pravil spremeni tako, da bodo smeje k društvu pristopati tudi osebe, ki niso državni uradniki, a ki so po svojem socialnem stališču istim jednake. Taki členi bodo imeli vse pravice in dolžnosti, kakor dosedanj, razun aktivne in pasivne volilne pravice v odbor.

Ženske na poštah. Od c. k. poštnege in brzojavnega ravnateljstva smo prejeli:

Ozirom na to, da se na eraričnih poštah in brzojavnih uradih tega direkcijekega okrožja bržkone več let ne bo potrebovalo novih ženskih močij, se od sedaj nadalje ne bo več jemalo ozira na prošnje za podeljenje služeb poštah in brzojavnih manipulantinj ali za znanovanje za take službe in konečno na prošnje za dopuščanje k manipulačijski službi.

Iz-pred porotnega sodišča. Včeraj se je pričelo drugo redno zasedanje tukajšnje porotne razprave pod predsedstvom deželnosodnega predsednika viteza Urbančiča. Prvi je sedel na zatožni klopi radi zločina tatvine že večkrat kaznovani, 52-letni Ivan Ceccada, rojen v Trstu, pristojen v Šepijane in izgnan iz Trsta.

Na podlagi verdikta porotnikov je sodišče prisodilo obtožencu 2 leti težke ječe, poostrene vsake tri mesece z enim postom. Po prestani kazni pride Ceccada pod policijsko nadzorstvo.

Danes se vrši druga razprava pred porotniki proti 35 letnemu težaku Juriju Dell'Acqua. Isti je obtožen zločina ubojstva in težkega telesnega poškodovanja. Bilo je 18. avgusta, ko je Dell'Acqua šel po trgu Rosaria, kjer se teple štiri mladeniči, dva Italijana (iz Benetk) in dva Tržačana. Dell'Acqua je nepoklican posegel vmes in ranil z nožem oba Italijana. Eden od te dvojice, Constante Molinari, je umrl kmalu po pretepu, drugi, Julij Montanari, pa je moral biti v postelji okoli 20 dni. Tej drugi razpravi predseduje svetnik Petronio, državno pravdnikstvo pa zastopa državnega pravdnik namestnik Minio. O izidu razprave sporočimo jutri.

Drobne vesti. Od »nežne« roke. Na trgu sv. Jakoba je redar, ki je tam patroliral, srečal sinoči ob 7. uri nekega moža, ki je imel krvav obraz. Vsikdar radovedni redar je pristopil k možu in ga vprašal, kje in kdo ga je ranil? Mož je pa izjavil, da ga je iz neznanega vzroka ranila neka — ženska v »starem mestu«. Redar je odvel ranjenega moža na zdravniško postajo, kjer so na njem našli 8 ran na vratu in na glavi. Pozneje se je podala policija iskat »ptičico«, ki pa je bila že odfrčala ne ve se kam.

Kako se plačuje usmiljenje! 28-letni zidar Josip Bevilacqua se je predstavil na stanovanju redarja Škerlovaja v Škednju in je zaprosil za kak mal dar, češ, da že več dni ni nič jedel. Žena redarja je res poslegla v žep in je dala prosilec nekaj denarja. Obdarjeni mož se je lepo zahvalil in odšel z obrazom — lačnega siromaka... Ali ni odšel sam, ampak odšla je žnjim tudi neka jopica, vredna več kron, ki je visela v veži. Žena pa zapazivši, da je mož tako — po tatinski poplašal nje čin usmiljenja, je dogodek hitro prijavila na inspektoratu in nje lastni soprog je dobil nalog, da ulovi tatu. In našel ga je po enournem lovu. Ali z jopico, ali brez jopice — tega ne vemo.

Zakonska ljubezen. V petek se je bila Ivana C., stanujoča pri sv. M. M. spodnji, nekaj zbesedila se svojim možem Bernardom, ki ima to slabo in nevarno navado, da prerad poskuša svoje moči na hrbtu svoje — boljše polovice. V petek zvečer torej ni bilo prvokrat, ko je Bernard dajal Ivani občutiti svojo moč. Ko je ubogo Ivano začelo malec preveč žgati po hrbtu od Bernardovih pesti, je pobegnila k svojim starišem, bivajočim blizu tam. Bernard pa hajd zanjo reklamiral svojo ženo. Ali zastoj, ker Ivani se ni zdelo varno, da bi tako hitro zopet zaupala — ljubezni svojega moža. In poznejši dogodki so pokazali, da je prav imela. Ko je dolgo a zastoj prosil in videl, da mu žena noče slediti, je dal svoji jezi duška s tem, da je nasilno pobil vrata, vse šipe in kar mu je ravno prišlo pod roke. Za rabi-jatnega moža utegnejo priti še precej neprijetne posledice, ker je na tak, malec — preobčutljiv način dajal izraza svoji veliki ljubezni do drage mu soproge.

Res čudno! Pišejo nam: Te dni sem se vozil po železnici v družbi z nekim Nemcem, kateri mi je zatrjeval, da on je dober avstrijski patrijot. Govoril o narodnih razmerah v Avstriji, je pa »dobri« Avstrijec izrekel ta-le stavek, ki kaj dobro označa mišljenje ali pa ignoranco avstrijskih Nemcev glede narodnostnih razmer v državi: »Glejte, je dejal, ta Trst je vendar v Avstriji in jaz si tu se svojim materinim jezikom ne morem pomagati.«

Pa odgovorite mu kaj, če morete, temu klasičnemu Nemcu?! Radovedni ste, kaj sem mu odgovoril jaz na to? Kaj sem mu hotel reči drugega, nego to, da mi je zelo žal, ali da mu ne morem pomagati tudi ob najbolji volji!

Konsternirano me je gledal, izvedši, da je v Avstriji tudi ljudij, ki — niso Nemci.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 20. novembra ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. o. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Majolica 11, blago in galanterije; Sv. Mar. Magd. spod. 97, krava; ulica Farneto 14, hišna oprava; Opčina 3, hišna oprava; ulica S. Martiri, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: topiomer ob 7. uri zjutraj 7.5, ob 2. uri popoldne 15.0. C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 768.0 — Danes plima ob 4.30 predp. in ob 3.46 pop.; oseka ob 11.0 predpoludne in ob 10.25 popoldne.

Pevsko društvo »Lipa« v Bazovici priredila dne 24. novembra 1901. svojo veselico s plesom v gostilni pri »Lipi«. Na tej veselici nastopi v prvič močen zbor najnovejšega bratskega pevskega društva »Primorac« iz Trebiš. Natanjnejši vsopred se objavi pravočasno.

Vesti iz ostale Primorske.

× Je-li mogoče?! Z miljskega hriba nam poročajo, da je bil neki tamošnji stanovalec — pripadnik slovenske stranke — kaznovan na 14 dni zapora in na 20 kron globe radi nekega dogodka, pripetivšega se o zadnjih državnozbornskih volitvah za sekejjo

Škofije pri Kopru. Dotičnik je namreč v vrvenju in razburjenju, ki je vladalo na vsem tem volilnem činu, nehoté stopil na nogo možu, ki se piše za Benatti-ja in ki je danes državni poslanec!

Stvar se je dogodila tako le: Pred volilno dvorano v Spodnji Škofiji je stalo vse polno volilcev. Po sredi teh so stali orožniki, da bi vzdrževali red. Pri vratih sta stala dva občinska pandurja, ki sta pa skrbela za red tako, da sta puščala v volilno sobole lahone in prodance! Naši volilci so začeli podrnjati in tožiti in ker ni pomagalo to, so se jeli siloma rinuti. Na levi strani pa je stal slavni »vivo o morto« (Benatti) ter se rinil naprej, da-si — nevolilec. Ravno pred njim pa je stal gori omenjeni naš volilec. Ko se je orožnikom videlo, da se volilci preveč potiskajo naprej, je bil zapovedano, naj se umaknejo. Ob enem je neki orožnik porinil nazaj tudi Čača — tako se piše mož —, ki je revež stopil na parklje zadaj stoječemu nevolilecu — vivo o morto! Tak je bil dogodek kakor ga opisujejo očevidci. Bog sam vedi torej, kaj so signori naredili iz vsega tega in kako so tožili in — pričali: fakt je ta, da je mož zaradi kurjih očes Benattijevih dobil 14 dni zapora in 20 kron globe. (Dotičnik je moral slušati nasvet zaupnika »Edinosti« in izprosi si jednega naših odvetnikov za branitelja, pak bi bila vsa stvar bržkone povsem drugače iztekla. Ured.)

× Volitve volilnih mož v Istri. Včeraj je volila občina Roč okraja buzetškega. Volila je seveda kakor vedno: 5 italijanskih volilnih mož. To sicer ne spremeni ničesar na konečnem rezultatu volitve, da le naše narodne občine store svojo dolžnost, ali hudo je vendar, ko vidimo, kako globoko je zakopano to nevedno ljudstvo v sužnjost italijanske gospode, da je ne morejo rešiti vsi zopet in zopet obnovljeni poskusi naših mož.

Včeraj je volilo še par družih italijanskih občin.

Vesti iz Kranjske.

* Izvožček brez voza in konja. »Slovenec« priobčuj: nastopno dogodico: Izvožček Anton Jager je peljal v Št. Vid. Ko se je mudil v gostilni pri Kraljiču, so mu neznan ljudje vzeli konja in voz. To je gledal, ko je prišel iz gostilne, ko ni več videl svoje uprege! Bežal je do bližnje mitnice, a tudi tu ni opazil ničesar. In siromak je doživel največjo smolo, ki jo more doživeti izvožček: moral je peš nazaj v Ljubljano.

Naslednjega dne pa je našel voz — ves polomljen — v neki jami v Međnu, konja pa — vraga stepenega — v nekem hlevu iste vasi. Orožniki so že na sledi onim, ki so si dovolili tako grdo zabavo.

* Vodovod v Škofji Loki bo dne 25. t. m. blagoslovljen in odprt.

* Povodnji na Kranjskem. Iz Ljubljane nam pišejo včerajšnjega dne: Tu smo imeli deževno vreme, nalive in povodnji. V selški dolini je odneslo 4 mostove. Barje ljubljansko je pod vodo. Sava je grozno narasla. Komunikacija Ljubljana-Kamnik je bila pretrgana. Obrat na železnici Ljubljana-Kamnik je bil včeraj zaustavljen. Črnuški most stražijo orožniki; prehod je prepovedan.

Tudi ob progi Ljubljana-Novomesto so polja — z malimi presledki — poplavljeni.

Vesti iz Štajerske.

— Povodnji. Tudi na Štajarskem so imeli te dni hude povodnji. V Celju je bila v soboto povodenj tolika, kakor že ne od leta 1851.

Savinja in nje pritoki so stopili tako visoko čez bregove, da je prišla voda v mesto. V mestu je voda udrila v kleti ter je stala ponekod 1 meter visoko po ulicah in trgih. Ljudje so se morali voziti domov ali na visokih vozeh ali pa v čolnih. V plinarski so gasilci delali ves dan, da voda ni prišla do pliuomera, ker bi sicer imeli temo v mestu. — Posebne škode voda sicer ni napravila, ker so polja neobdelana in je bilo že vse spravljeno. Najbolj je trpel mestni park in pa nekatere brvi, katere je čisto iztrgalo in odneslo.

— Odbor akad. tehn. društva »Triglav« se je sestavil za zimski tečaj 1901/02 sledeče: Predsednik: cand. iur. Bogomil Senekovič; podpredsednik: stud. iur. Ferdo Lašič; tajnik: cand. iur. Ožbolt

Ilavnik; blagajnik: stud. iur. Gvido Srebr; knjižničar: stud. phil. Pavel Lokovšek; gospodar: stud. iur. Rasto Fišer in odb. namestnik: stud. tehn. Dušan Sernee.

Razne vesti.

Smrt in pogreb zadnjega sluge bana grofa Jelačića. V nedeljo dne 10. t. m. je umrl v Zagrebu zadnji sluga bana Jelačića, imenom Jurij Škrlec, v starosti 83 let. Pokojnik je stopil v službo bana še kakor mladenič. Pri njem (banu) je preživel burnih in veselih dni. Bana je spremljal na vseh potovanjih in leta 1848. tudi v vojno. Pozneje je s ponosom pripovedoval marsikaj iz te vojne. Ban je rad imel svojega slugo, ker je bil zvest, udan in spreten v veliki meri. Pokojnega so tudi vsi odlični in znameniti ljudje radi videli in ga spoštovali. Ko je pred dvajsetimi leti blagopokojni nadvojvoda Albrecht obiskal Nove Dvore, izrazil je bil željo videti slugo nepozabnega Jelačića. Rodbina pokojnega bana je vedno podpirala starega slugo in je sedaj plačala tudi pogrebne stroške. Pogreba sti se udeležili grofici Vera in Anka Jelačić ter sti položili na krsto krasen venec z naslovom: Zvestemu in poslednjemu slugi bana Jelačića — rodbina Jelačić. — Omenivši smrt in pogreb sluge slavnega bana, zaključuje »Obzor«: Poslavljavaoči se od pokojnika, kličemo mu od srca: Juri Škrlec, ti zvesti in dobri sluga bana Jelačića, ti zadnji ostanek iz onih burnih časov: počivaj sladko v krilu mile matere zemljice hrvatske, katero je tvoj ženijalni in prevzvišeni gospodar in katero si tudi ti toli žarko ljubil...

Avstrijski justični minister tožen radi razžaljenja časti. Z Dunaja poročajo, da je zdajatelj lista »Scheererja«, Habermana, uležil proti justičnemu ministru tožbo radi razžaljenja časti, ker je rečeni minister neki deputaciji duhovnikov dejal, da se mu »Scheerer«, kadar ga dobiva v roke, gnjusli.

Brzobjavna poročila.

Državni zbor.

DUNAJ 19. (B.) (Zbornica poslancev.) Ko je minister za železnice odgovoril na več interpelacij, je zbornica nadaljevala debato o nujnem predlogu, tičočem se naseljevanja kongregacij.

DUNAJ 19. (B.) Minister za trgovino je predložil načrt zakona, tičoč se spremembe in spopolnjenja večih določil v borznem zakonu od leta 1875. Minister za železnice vitez Wittek je odgovoril na interpelacijo glede obratnih odnošjev na dunajski mestni železnici, potem na interpelacijo radi pomanjkanja vozov med sladkorno kampanijo.

Mej došlimi spisi je interpelacija posl. Polesinija in tovarišev do voditelja ministerstva za notranje stvari in do ministra za trgovino radi zdravstvenih razmer v občini Osor v Primorju. — Zbornica je nadaljevala razpravo o nujnih predlogih glede izseljevanja kongregacij. Poslanec Schuhmeyer (soc. dem.) je utemeljeval svoj nujni predlog za odpravo paragrafa o motenju vere.

Spomenik cesarici Elizabeti.

DUNAJ 19. (B.) Odbor za spomenik cesarici Elizabeti je izdal danes proglas do prebivalstva dunajskega, s katerim pozivlja isto na sodelovanje s prispevki.

Imendan pok. cesarice.

DUNAJ 19. (B.) Povodom imendne blagopok. cesarice Elizabete je došel cesar danes v grobišče pri kapucinih in je opravil kratko molitev pri rakvah blagopokojne cesarice in kraljice Elizabete, svojih starišev in cesarjeviča Rudolfa ter se je potem povrn. l v dvorno palačo, zamudivši se v grobišču četrtr ure.

Dogodki na Španjskem.

BARCELONA 19. (B.) Rektor vseučilišča je v novič odstavljen. Ta odredba je pouzročila nove pojave od strani dijakov. Vseučilišče je zaprto.

Vojna v južni Afriki.

BRUSELJ 19. (B.) »Petit Bleu« javlja po privatnih depesah iz Londona, da so sprogo predsednika svobodne države Oranje, Steijna, z nje petero otroci brez vsega utemeljevanja deportirali iz Afrike ter da so jo ukrcali v Evropo, vzlic temu, da jej je zdravje zrušeno.

MADRID 18. (B) Nemiri med dijaki trajajo dalje. Kakih 300 njih so hoteli siliti razne kočijaže, da bi vaklikali »Živela svoboda«, in če so se isti branili, so jim pa dijaki

s kamenjen obmetavali vozove, o čemer je bilo nekaj oseb ranjenih.

Dijaški izgred v Atenah.

ATENE 18. (B) Kakih 1000 vseučiliščnih dijakov je udrlo v uredniške prostore listov »Asty« in »Akropolis«, hoté protestirati proti članku, priobčenem v teh dveh listih za uvedenje evangelija v novogrškem jeziku. Najhuji med dijaki so skušali opleniti uredniške prostore in jih zapaliti. Redarstvu se je kmalu posrečilo razpršiti demonstrante.

Dogodki v Kitaju.

PEKING 18. (B.) Reuterjeva pisarna javlja: Čuoq-Li Yamen (ministerstvo za vnanje stvari) je dobil brzobjavko, ki naznanja, da je princ Čing včeraj odšel iz Kajfengfu v Pekin z navodilom, naj sklene pogodbo glede Mandžurij. Brzobjavka pa ne pravi, da-li je cesarica vdova ruske pogoje popolnoma vsprejela, ali pa vstraja pri nekaterih željah, zlasti glede železnice in pa glede umaknjenja ruskih čet.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

OOOOOOOOOOOOOOOOOO
PRVA TOVARNA
za čopiče in ščetke
Svetko D'Angeli
TRST. - Via S. Antonio - TRST
(nasproti Zennaro in Gentili).
Specijaliteta čopičev za zidna dela neprepežne trpežnosti. Bogat izbor ščetk, strojev za čiščenje parketov, metelj, metlice, ščetk od perja, palice za iztolči prah.
Velikanski izbor mil, glavnikov, parfumov, listnic, novčark, mošnjčikov itd.
Vse po jako nizkih cenah.
V prepričanje se prosi blagohoten obisk.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Prodajalnica izgotovljenih oblek
„Alla città di Trieste“
tvrdko
EDVARD KALASCH
Via Torrente št. 34
nasproti gledališču „Armonia“
s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke po meri in najugodnejših cenah. V prodajalnici ima tudi zalogo perila za delavski stan po izvenredno nizkih cenah. Izbor boljših in navadnih snovij.
VELIK IZBOR
izgotovljenih hlač za delavce
kakor tudi blaga za hlače, ki se napravijo po meri.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.
TRST
TOVARNA: ZALOGA:
Via Teza, vogal Piazza Rosario št. 2
Via Limitanea in Via Riborgo št. 21
Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurenca.
ILUSTROVANI CENIK ZASTONJ IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod all železnico franko.

Pekarne in sladčiarne.

H. Stibiel Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso ima veliko pekarno in sladčiarne. Vedna zaloga vsakovrstnih tort, krokandov, konfetov, raznovrstnih sladčij v kosih in v skatljicah, finih biškotov, različnih likerjev in vin v buteljkah za poroke, birmo, krste in druge slavnostne prilike. Vsakovrsten, vsak dan večkrat pečen fin in navaden kruh se razpošilja po pogodbi in naročilo franko na dom in trgovcem v razprodajo. Domač malinovec po niski ceni.

Stroji in tehnični predmeti

vsake vrste iz najboljših tovarov se vdobivajo po tovarniški ceni v zalogi tvrdke Schivitz & Comp., inžerirja Živica v Trstu ulica Ghiega 10 nasproti kavarni Fabris.

Konrad Jacopich trgovec z jedilnim blagom v Trstu.

Piazza Barriera priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijali, navadnega in najfinjšega olja, najfinjše testenine, nadalje moke, otrobov, žito, ovsu itd. po jako nizkih cenah. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. Ceniki franko.

Skladišče vina ulica Acquedotto št. 23. Prodaja vina v sodih in buteljkah. Fine pašne in dezertne vina na debelo in drobno, franko na dom po najugodnejših in konkurenčnih cenah.

Delavnica za popraviljanje vsakovrstnih strojev, motorjev na plin in brizgalnic vseh vrst. Kovska delavnica. Alojzij Schromek & C. v Trstu, ulica Belvedere št. 9.

Josip Bizjak urarski mojster v Trstu ulica Stadion 25. naznana slavnemu občinstvu, da je odprl svojo lastno delavnico za popraviljanje ur vseh vrst, bodisi žepnih najfinjših kakor tudi velikih stenskih; obljublja, da si bo prizadeval zadovoljiti vsakogar, koji bi mu blagovolil dati dela, za kojega izvršitev tudi jamči. Za mnogobrojno podporo se udano priporoča.

Nova čevljarnica „Alla Corsia Giulia“ Fran Benčiča v Trstu ulica Giulia št. 3. Velika zaloga obuvala vsake vrste lastnega izdelka za moške, ženske in otroke. Blago kakor: podplati, usnje in pripadki so iz najboljših tu in inozemskih tovarov. Izvršuje točno vsako naročbo po meri in najnovejši modli. Vsaka poprava se dogotovi v istem dnevu. Cene brez konkurence. Kože v vseh barvah.

Prodaja vina „Ai Maestri“

v ulici Valdirivo št. 17. Slavnemu občinstvu se uza: nanja, da se od danes najrej točijo sledeča vina: refosk črn po 28 novč., bela rebala iz Brd po 28 novč. Za družine po ugodnejših cenah. Opolo iz Visa po 28. novč. Za obilen obisk se priporoča ter že v naprej zahvaljuje. Vsek zamore moja vina analizovati in ako jih vdobi ponarejena vdobi 100 gl. nagrade.

Ste li gluhi??

Vsaka vrst gluhosti in slabega sluha se ozdravi z našo novo iznajdbo. Samo gluhorojeni so neozdravljivi. Šumenje v ušesih, preneha takoj. Opišite Vaš slučaj. Preiskovanja in navodila brezplačna. Vsaki se zamore z malimi troški doma sam ozdraviti. Internationalni zavod za zdravljenje ušes. 596 La Salle Ave., Chicago, Ill.

Domače priznanje

Veselslavna tvrdka Znidarskič & Valenčič II. Bistrica.

Jaz polpisani vdo ival sem testenine iz raznih tovarov. Sele pred nedavnim časom jel sem si nabavljati proizvode zašluže Vaše tvrdke. Sprevidel sem, da so Vaše testenine najboljše, kar jih dosedaj poznam, a tudi občinstvo se jih posluhuje z največjim zadovoljstvom.

Tem potom dolžan sem izrekatl slavn! Vaši tvrdki najiskrenjejo zabvalo za mi poslano blago; ob enem jih pa vsakemu najtopleje priporoč m.

Podpirajte našo „Prve slovenske tovarno testenin!“

LJUBLJANA, 3. mal. s. panna 1901.

Andrej Kranjec trgovec.

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika z razpečevanjem zakonito dovojenih državnih papirjev in srečk. Ponudbe pod naslovom Ludwig Oesterreicher v Budimpešti, VIII Deutschgasse, 8.

Remeljni v velikem izboru, bukove debela orehovina, jelovina, trd les vsake vrste, dogice za parkete, bukovina, jelovi podovi, držala za stopnjice.

Cene zmerne. Viktor Miklavoz v Trstu Via Fonderia št. 10.

Jaz fina Csillag

Gospa Ana Csillag!
Prosim, da takoj pošljete šest lončkov Vašega preskušenege mazila za raščo las na naslov: **Gospa grofica Cavriani-Auersperg** Grad Gleichenberg pri Gradcu.

Blag. gospa Ana Csillag!
Izvolite mi kretom pošte poslati s povzetjem zopet 2 lončka Vašega izvrstnega mazila za raščo las. Spoštovanjem **Emilija pl. Baumgarten, Steyer.**

Gospa Ana Csillag!
Prosim Vas, da mi kretom pošte pošl ete en lonček Vaše izvrstne pomade. **Ludv. vit. pl. Ljebig, Liberec.**

Blag. gospa Ana Csillag!
Vaše znamenite pomade prosil se en lonček **Crof Srečko Conrey, Dunaj.**

Blag. Ana Csillag!
Prosim Vam, da mi kretom pošte pošljete Vaše izvrstne lasne pomade dva lončka. **L. Schweng pl. Reindorf, c. kr. stotnika soproga v Pragi.**

Gospa Ana Csillag!
Dunaj. Od Vas poslana mi Csillagova pomada je izvrstno delovala, in me veseli Vas obvestiti o tem, da siravno sem jo malo časa rabila. Radi izvrstnega delovanja ji bom toplo priporočala vsem prijateljem in znancem. **Adela Sandrock, gledališka igralka.**

Vaše blagorodje!
Uljudno prosim, da bi mi s postnim povzetjem doposlala en lonček lasnega mazila. **Gvido prof Starhemberg, Kúpösöd.**

Blag. gospa Ana Csillag!
Blagovolite mi Vašega preskušenege mazila poslati se 1 lonček. **Jaka Girardi pl. Ebenstein, Trient.**

Blagorodna gospa Ana Csillag!
Dunaj. Na ukaz Njene ekselece gospe pl. Szögyeni-Mariéh prosim, da mi pošljete en lonček Vašega izvrstnega mazila za 3 gl. Sprejmite ob jednem zahvalo, Gospa grofinja se je o vspelu mazila izrazila jako pohvalno. Z odličnim spoštovanjem **Frida Giesa, komorna gospa Njene ekselece.**

s svojimi 185 centimetrov dolgimi Loreley-lasmi dobila sem jih vsled 14-mesečne uporabe svoje samoiznajdene pomade. To so najslavitiše avtoritete pri znale za jedino sredstvo, ki ne provzroča izpadanja las, povspetuje rast istih, poživlja lasnik povspetuje pri gospodih polno močno rast brk ter daje že po kratki uporabi lasem na glavi kak r tudi brkam naraven lesk ter popolnost in ohrani te pred zgodnjim osivljenjem do najvišje starosti.

Cena lončka 1 gold. 2 gl., 3 gl., 5 gl. Pošiljam po pošti vsak dan, ako se znesek naprej pošlje ali pa s postnim povzetjem povsem svetu in tovarne, kamor naj se pošilja vsa naročila

Ana Csillag DUNAJ I, Seilergasse 5.

Blag. gospa Ana Csillag!
Prosim Vas, da mi pošljete en lonček Vaše izvrstne pomade za lasi. **Grofica Vilma Metternich, Grad Rubein p. Meranu, Tirolsko.**

Blag. gospa Ana Csillag!
Pošljite mi po povzetju 1 lonček Csillagovega mazila za raščo las kojega sem že imela. Spoštovanjem **Kneg. Hohenlohe roj. kneg. Solm.**

Blag. gospa Ana Csillag!
Prosim Vam, da mi Vaše slavno znane lasne pomade pošljete še en lonček. **Mejnigrof A. Pallavicini, Abanj Szemeré.**

Gospa Ana Csillag!
Za še enkratno pošiljatev enega lončka Vašega izvrstnega mazila za lasi prosil **Kneginja Karlota Cöthen (Anhalt).**

Vaš. Blag. gospa Ana Csillag!
Prosim Vas, da mi po postnem povzetju pošljete še en lonček mazila za lasi. Spoštovanjem **Baronca Baselli, Enns, Westbahn.**

Blag. gospa Csillag!
Slišal sem že mnogo dobrega o Vašem čudodelnem mazilu, vsled česar Vas uljudno, da mi kretom pošte pošljete dva lončka. Vas lepo pozdravlja **Antonija Welonter, Gorica.**

Gospa Ana Csillag!
Pošljite mi po postnem povzetju dva lončka Vašega preskušenege mazila za lasi. **Grof Em. Esterhazy star.**

Vaše blagorodje!
Pošljite mi po postnem povzetju en lonček Vašega preskušenege mazila za lasi. **Grofica pl. Wurmbrandt, Birkfeld.**

Blagorodna gospa Ana Csillag!
Dunaj. Prosim, da na spodnji naslov blagovolite poslati za ekseleco gospo grofico Kielmanseg, namestnico na Dunaju, Gosp. ulice 6, 3 lončke pomade po 2 gl. za ohranjenje lasij, katera je izkazala dobre vspehe. Spoštovanjem **Irma Pietzl, komorna gospa Njen. ekselece.**

Podpirajte družbo Cirila in Metoda!

Tehnični urad. Ustanovljeno 1877. Zaloga strojev in železja.

SCHNABL & Co. - TRST

Via delle Poste vecchie (vogal Via Vienna).

Glavni zastop železja in tovarniških strojev.

Naprava obrtnih podjedb vsake vrste.

Inštalacija strojev in parnih kotlov.

Motori na plin, bencin in petrolej sestava „Otto.“ Motori na plin in vodno moč. Naprave električne luči. Napeljave električne moči. Vodne naprave itd. Naprave za centralno kurjavo in ventilacijo. Naprave kopaljšč, klosetov itd.

Zaloga cevij za vodo, plin in par.

Materijal za stavbišče.

Stroji vseh vrst. Vodne sesalke vseh sestavov. Odri za stroje in kotle. Pripadki. Kovine. Predmeti od gome. Železe traverse in kolesa. Cement »Portland« in »Romano«. Olja za kolesa in masti.

In v obče vsi predmeti za obrtna podjetja.

Tvrdka je izvršila dosedaj nad 200 obrtnih naprav, med kojimi:

- 12 žag za obdelovanje lesa in pripravljanje dog.
- 36 vodnih napeljav.
- 17 tiskarn in kamnot-skarn.
- 13 mehapičnih delavnic.
- 31 podjetij za čiščenje in pečenje kave.
- 7 naprav za izdelovanje praha proti mrčesom in drog.
- 46 naprav za kurjenje z gorko vodo in parom.
- 12 sladličarn, pekarn, tovarn za biškot in konfete.
- 32 napeljav električne luči.
- Kakor tudi: Tovarne za kožo, Tovarne za obleko itd.
- Perilnice, Predilnice, Tovarne za parafin in cerezin, sardine,
- Mline,
- Podjetja za napraviljanje soli, Tovarne za delati zamaške, Stiskalnice olja,
- Naprave za vodno slo,
- Tovarne za šumeče vode, Distilerije,
- Podjetja za čiščenje in nakladanje žita.

V ta namen je bilo postavljenih: 151 motorjev na plin in petrolej in 65 parnih strojev

Novo tržasko pogrebno podjetje

Piazza della Legna 4. vsakovrstne pogrebe po najzmernejših cenah. Podjetje ima v zalogi bogat izbor vencev in drugih mrtvaških predmetov. Opozarja se slavno občinstvo, da ne zamenja našega naslova (Piazza delle Legna št. 4.) z namišljenimi agenti za pogrebe, ki so bili že davno odpuščeni od našega podjetja.

Odlikovan z dvema zlatimi in bro-nastimi kolajnami

FRAN HLAVATY

ulica Giulia št. 1 A. Obuvala po angležkem in francoskem vzoreu izdeluje po meri cenj. damam in gospodom kakor tudi za otroke. Delo okusno in trpežno. Popraviljanje starega obuvala.

Pekarna in sladčičarna Jakob Jurca

TRST. — Molin a vento št. 1. Priporoča svoj 3 krat na dan zveži kruh, vsakovrstne najfinjše sladčiče, nadalje fina vina v buteljkah in moko v velikem izboru. Postrezba hitra in točna na dom.

IVAN KRŽE

Trst. — Piazza S. Giovanni št. 6. — Trst. Trgovina s kuhinjsko posodo vsake vrste iz zemlje, porcelana, železa, kositarja in stekla; velik izbor pletenin in lesenega blaga. Lesene pipe iz najboljšega tisovega lesa z gobo ali druge zbobe.

Proti kašlju in kataru
kakor tudi proti hripi (influenca) naj se uporabljajo edino le katramne pastilje Ravasini skatljica po 80 stotink. Proti zagrljenju in grlobolu se priporočajo Ravasinijeve pastilje od ogolunjene sladke škorje skatljica po 60 stotink. Vdobiva se v **LEKARNI RAVASINI** v Trstu, Piazza della Stazione št. 3. kakor tudi v lekarni Piccola, Jovaniti, Luciani, Vitali & Vardabasso; v Reki; lekarna Prodanu; v Gorici lekarna Cristofaletti in Poutoni.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 10 - GORICA - Vrtna ulica 10. priporoča pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, briskih, dalmatinskih in isterskih vinogradov. Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce. Cene zmerne. Postrezba poštena.

JAKOB BAMBIČ

trgovec z jedilnim blagom Via Giulia št. 7. Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijali, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinjega. — Najfinjeje testenine, po jako nizkih cenah, ter moke, žita, ovsu, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franko. Priporoča se pri najsolidnejšem delu in o zmernimi cenami.

NOVA ČEVLIJARNICA

Cerkvenik Anton-a v ulici Istria št. 2 (pri sv. Jakobu) prodaja razne obuvala po najnižjih cenah, priporočuje se slavnemu slovenskemu občinstvu za obilne naročbe.